

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului depus de avocatul Serghei Mocanu în interesele Annei Caraja,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Anna Caraja împotriva Consiliului local Tigheci privind contestarea actului administrativ individual și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 28 noiembrie 2023 a Curții de Apel Comrat,

*(Dosarul nr. 3ra-318/24
NR. PIGD 2-20084662-01-3ra-04042024)*

Recursul este vădit neîntemeiat. Art. 246 alin. (2) lit. h) Cod administrativ. Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel nu constituie un temei de casare a ei.

Judecătoria Cimișlia, sediul central, jud. V. Potlog,
Curtea de Apel Comrat, jud. A. Mironov, G. Colev, D. Fujenco,

9 aprilie 2025

Examinând în lipsa părților admisibilitatea recursului depus de avocatul Serghei Mocanu în interesele Annei Caraja,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Diana Stănilă,

Ion Malanciuc, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 21 iulie 2020, Anna Caraja a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului local Tigheci cu privire la anularea deciziei Consiliului s. Tigheci, r-nul Leova nr 15/5 din 03.04.2002 în partea prin care s-a decis înregistrarea în proprietatea APL a terenului pentru construcții cu suprafața de 0.4219 ha cu număr cadastral xxx, deciziei Consiliului s. Tigheci, r-nul Leova nr 1/14 din 24.01.2020, deciziei Consiliului s. Tigheci, r-nul Leova nr 2/2 din data de 13.03.2020, obligarea emiterii Deciziei de confirmarea dreptului de proprietate privată a reclamantei asupra terenului cu suprafața de 0.4219 ha cu număr cadastral xxx, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

2. În motivarea acțiunii, a indicat că potrivit certificatului de moștenitor testamentar nr. 673 din 07 aprilie 1989, fostul soț al reclamantei Ion Caraja a primit în moștenire casă de locuit cu construcții accesorii situate în ccc. Casa de locuit din ccc a fost reconstruită din sursele soților Ion Caraja și Anna Caraja și se aflau pe un teren cu suprafața de 0,4219 ha. Din motive necunoscute, prin Decizia consiliul local Tigheci, r. Leova nr. 15/5 din 03.04.2022 s-a decis înregistrarea în proprietate APL a terenului pentru construcții cu suprafața de 0,4219 ha cu numărul cadastral xxx aferent casei de locuit individuale și construcțiilor accesorii.

3. A menționat că potrivit datelor ÎS „Cadastru”, Decizia consiliului local Tigheci, r. Leova nr. 15/5 din 03.04.2002 s-a înregistrat în Registru Bunurilor Imobile abia la 04.02.2019, actul administrativ nu a fost adus la cunoștință reclamantei și ultima nu îl deține.

4. A mai notat că, ulterior prin Decizia consiliului local Tigheci, r. Leova nr. 1/14 din 24.01.2020 s-a decis a transmite reclamantei în proprietate privată terenul de pământ aferent casei de locuit cu numărul cadastral xxx cu suprafața de 0,30 ha, în baza certificatului de moștenitor legal nr. 15/11 din 26.03.2019.

5. A relatat că, potrivit Deciziei consiliului local Tigheci, r. Leova nr. 2/2 din 13.03.2020, s-a decis a confirma dreptul de proprietate a cet. Ion Caraja asupra terenului cu suprafața de 0,30 ha care constituie 71,1% din suprafața totală de 0,4219 din bunul imobil, înregistrat cu nr. Cadastral xxx proprietar APL, se confirma cota parte de 28,9% din bunul imobil, înregistrat cu nr. Cadastral xxx cu

suprafața 0,1219 ha utilizat în procesul de producție aflat în gestiunea lui Ion Caraja și se permite vânzarea cotei părți de 28,9% din bunul imobil cu nr. Cadastral xxx proprietate a APL, cu drept de proprietar de procurare gestionarului Ion Caraja.

6. A explicat că, fostul soț al reclamantei, Caraja Ion, este decedat. Conform certificatului de moștenitor legal nr. 15/11 din 26.03.2019, reclamanta a fost desemnată în calitate de unic moștenitor al defunctului Caraja Ion. De la momentul inițial, terenul aferent locuinței individuale și construcțiilor auxiliare situate pe str. xxx, raionul Leova, a avut o suprafață de 0,4219 ha.

7. A enunțat că, începând cu anul 2002, pentru suprafața de 0,4219 ha, reclamanta, împreună cu defunctul Ion Caraja, a achitat impozitul funciar anual, inclusiv pentru anul 2019, plăți care au fost acceptate integral de către autoritatea publică locală. În plus, a reținut că conform planului geometric recepționat de către Î.S. Cadastru la data de 23.01.2019, terenul aferent locuinței individuale și construcțiilor accesorii de pe str. xxx, raionul Leova, are o suprafață de 0,4219 ha.

8. În final, a conchis că decizia Consiliului local Tigheci, raionul Leova, nr. 1/14 din 24.01.2020 este contrară deciziei Consiliului local Tigheci nr. 2/2 din 13.03.2020, prin urmare deciziile Consiliului local Tigheci referitoare la acest subiect sunt ilegale.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

9. Prin hotărârea din 1 iunie 2022 a Judecătorei Cimișlia, sediul central, s-a respins acțiunea înaintată de Anna Caraja împotriva Consiliului local Tigheci privind contestarea actului administrativ individual și încasarea cheltuielilor de judecată, ca fiind neîntemeiată.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

10. La 27 iunie 2022, avocatul Serghei Mocanu în interesele Annei Caraja a declarat apel nemotivat, ulterior motivat, împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii Judecătorei Cimișlia, sediul central din 1 iunie 2022, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată să fie admisă integral.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

11. Prin decizia din 28 noiembrie 2023 a Curții de Apel Comrat, s-a respins apelul declarat de avocatul Serghei Mocanu în interesele Annei Caraja și s-a menținut hotărârea din 1 iunie 2022 a Judecătorei Cimișlia, sediul central.

12. În motivarea soluției, instanța de apel a stabilit că hotărârea contestată a fost adoptată în conformitate cu normele de drept material și procedural și este bazată

pe aprecierea corectă și completă a tuturor probelor și circumstanțelor cauzei, motiv pentru care este considerată justă și întemeiată.

13. Prin prisma art. 236 Cod administrativ, instanța de apel a apreciat drept admisibilă cererea de apel declarată de către avocatul Serghei Mocanu în interesele Annei Caraja împotriva hotărârii judecătoreii Cimișlia, sediul central din 01 iunie 2022.

14. Instanța de apel a constatat că în ordinea contenciosului administrativ se contestă decizia consiliului Tigheci nr 15/5 din 03.04.2002 în partea în care s-a decis înregistrarea la cadastru a dreptului de proprietate APL asupra terenului cu nr cadastral xxx din intravilanul s Tigheci cu suprafața de 0.4219 ha. La fel, se contestă decizia Consiliului Tigheci nr 1/14 din 24.01/2020 „cu privire la transmiterea în proprietate a terenului aferent casei de locuit” prin care s-a decis a transmite reclamantei Anna Caraja ca deținătorul de teren în proprietate privată terenul aferent casei de locuit din s xxx cu numărul cadastral xxx cu suprafața de 0,30 ha, ca moștenitoare a stăpânului gospodării Ion Caraja.

15. Totodată, se contestă Decizia nr. 2/2 din 13.03.2020 emisă de către Consiliul comunei Tigheci „cu privire la modificarea Deciziei nr. 1/14 din 24.01.2020 - cu privire la trecerea în proprietate privată a sectorului de teren ocupat de casă, anexe gospodărești și grădini” prin care s-a dispus de a confirma dreptul de proprietate a cet. Ion Caraja asupra terenului cu suprafața de 0,30 ha care constituie 71.1% din suprafața totală de 0,4219 din bunul imobil înregistrat cu numărul cadastral xxx proprietar APL cu permisiunea de vânzarea cotei părți rămase de 28,9% conform legislației în vigoare.

16. Instanța de apel, a stabilit că Anna Caraja a locuit împreună cu soțul Ion Caraja în casa de locuit (S -151.3 m.p.) din xxx, r-nul Leova și în gospodăria lor mai erau incluse: - un garaj (S 43,9 m.p.), construcție accesorie (S- 39 m.p.) și construcție accesorie (S - 64.5 m.p). După decesul soțului, la data de 28.08.2018 reclamanta prelungeste să locuiască și să se folosească de aceste bunuri în temeiul certificatului de moștenitor legal nr. 1514 din 26.03.2019 și certificatului cu privire la dreptul de proprietate asupra cotei-părți din proprietatea comună în devălmășie nr. 1513 din 26.03.2019, deci construcțiile - proprietatea privată a reclamantei se află pe terenul ce aparține comunei Tigheci.

17. De asemenea, instanța de apel a evidențiat că terenul cu nr. cadastral xxx cu suprafața de 0.4219 ha a fost înregistrat în registru bunurilor imobile ca proprietatea comunei Tigheci în temeiul Deciziei consiliului local nr. 15/5 din 28.05.2002.

18. Reiterând prevederile art. 3 din Constituție și art. 5 al Legii privind terenurile proprietate publică și delimitarea lor nr.91-XVI din 5 aprilie 2007, instanța de apel a apreciat ca fiind întemeiată constatarea primei instanțe potrivit căreia dreptul de proprietate a comunei Tigheci în privința terenului cu suprafața de 0,4219 ha de pe

adresa xxx, nu este obținut în temeiul actului administrativ contestat - decizia consiliului 15/5 din 03.04.2002, ci în temeiul legislației Republicii Moldova.

19. Instanța de apel a concluzionat că decizia consiliului Tigheci de a transmite reclamantei în proprietate privată terenul aferent casei de locuit cu suprafața de 0.30 ha, dar nu cum a pretins ultima de 0.4219 ha, este legală și întemeiată, or, după cum s-a constatat din hotărârea consilierilor Tigheci din data de 07.05.1992, locuitorilor din comuna Tigheci în conformitate cu prevederile art. 82 a Codului fiscal (în vigoare la acel moment) le-au fost transmise în folosință terenuri aferente caselor de locuit și terenuri în extravilanul localității.

20. Instanța de apel a mai subliniat și faptul că, sub nr.687 din lista - partea componentă a Hotărârii din 07.05.1992 a consilierilor Tigheci, se atestă faptul că soțului reclamantei - Ion Caraja care era capul gospodăriei, i-au fost transmise în folosință 0.23 ha teren aferent casei de locuit și 0.27 ha teren în extravilanul localității, deci fiind respectate prevederile legale în vigoare la moment.

21. În continuare, instanța de apel a reținut că suprafața terenului aferent transmis în folosință familiei reclamantei nu s-a modificat până în anul 2002, fapt confirmat prin copiile din cartea gospodăriei reclamantei, însă, din anul 2002 în rubrica terenuri gospodărire reclamantei apare cifra de 0,41 ha teren aferent casei de locuit în locul cifrei de 0,23 ha și 0.27 ha teren în extravilanul localității.

22. Totodată, instanța de apel a reținut că la materialele cauzei nu sunt probe ce ar confirma că familia reclamantei dispune de un act administrativ care ar justifica folosirea de către familia reclamantei a surplusului în 0.18 Ha (0.41 ha - 0.23 ha), acest fapt fiind confirmat în ședință de reprezentantul pârâtului care a comunicat că Consiliul comunei Tigheci nu a emis nici o dată în acest sens nici un act administrativ permisiv. Subsecvent, apelanta nu dispune nici de un temei legal de a pretinde ca să fie inclus acest surplus de teren în suprafața terenului care poate fi transmis ultimei în proprietate gratuit, or, parcela respectivă este parte componentă a terenului cu nr.cadastral xxx cu suprafața de 0.4219 ha ce aparține la moment comunei Tigheci cu drept de proprietate.

23. Instanța de apel a ajuns la concluzia că cerințele reclamantei cu privire la obligarea consiliului Tigheci de a emite actul administrativ prin care să fie confirmat dreptul reclamantei de proprietate asupra terenului aferent casei de locuit cu suprafața de 0.4219 ha, sânt neîntemeiate, or, Decizia consiliului Tigheci nr.1/14 din 24.01.2020 privind transmiterea în proprietate privată a reclamantei terenul aferent cu suprafața de 0.30ha este legală și nu poate fi anulată, dar parcela de teren - diferența între 0.30.ha și 0.4219 ha este proprietate privată a comunei Tigheci care poate dispune de această parcelă numai cu respectarea procedurilor obligatorii prevăzute în legislația în vigoare.

24. În final, prin prisma constatărilor reținute, instanța de apel a conchis că la caz dubiul judiciar a fost înlăturat, netemeinicia cerințelor apelantului a fost demonstrată, iar argumentele invocate de către avocatul Serghei Mocanu în interesele apelantei Anna Caraja poartă caracter pur formal.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

25. La 1 aprilie 2024, avocatul Serghei Mocanu în interesele Annei Caraja declară recurs împotriva deciziei din 28 noiembrie 2023 a Curții de Apel Comrat, solicită admiterea recursului, casarea integrală a hotărârilor instanțelor ierarhic inferioare și emiterea unei hotărâri noi prin care cererea de chemare în judecată să fie admisă integral.

ARGUMENTELE RECURSULUI

26. În motivarea recursului, invocă argumente în esență similare celor expuse în cererea de apel. În plus, indică drept temei al recursului prevederile art. 432 alin. (1) lit. a) și b) din Codul de procedură civilă, subliniind că hotărârea instanței de apel este lipsită de o motivare clară, aceasta nefiind însoțită de o expunere completă și fundamentată pe probe certe, pertinente și concludente a situației de fapt.

27. Reține existența unei practici judiciare constante la nivelul Curții Supreme de Justiție privind admiterea cererilor de natură similară. Prin urmare, pronunțarea unei soluții contrare ar genera o situație de discriminare în raport cu Anna Caraja, echivalentă cu încălcarea principiului egalității în fața legii și a tratamentului juridic echitabil.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

28. Art. 244 alin. (1) Cod administrativ prevede următoarele:

„(1) Hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.”

29. Art. 245 Cod administrativ relevă că:

„Recursul se depune la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni de la pronunțarea hotărârii sau a deciziei motivate, dacă legea nu stabilește un alt termen.”

30. Art. 245¹ alin. (1) Cod administrativ prevede că:

„(1) Recursul este admis dacă: a) interpretarea legii din hotărârea sau decizia contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție; b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție; c) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces; d) hotărârea sau decizia este arbitrară sau se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor; e) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv; f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

31. Art. 246 alin. (1) și (2) Cod administrativ stabilește că:

„(1) Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă recursul este inadmisibil, completul din 3 judecători adoptă o încheiere irevocabilă. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se comunică părților.

(2) Recursul se declară inadmisibil în special când: h) recursul este vădit neîntemeiat.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

32. Referitor la termenul de depunere a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că decizia motivată a instanței de apel a fost notificată recurentului și avocatului său la 30 ianuarie 2024, fapt ce se confirmă prin scrisoarea anexată la dosar (f.d.15, Vol. II).

33. Cererea de recurs a fost depusă la 01 aprilie 2024. Astfel, că recursul este depus cu respectarea prevederilor art. 245 din Codul administrativ.

34. Din analiza prevederilor legale reținute supra, rezultă că admisibilitatea sau inadmisibilitatea recursului, în special, urmează să însușească, în condițiile Codului administrativ, exercitarea efectivă a unui control de legalitate veritabil, bazat pe temeuri concludente și serioase. Astfel, normele pre citate oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă.

35. În această ordine de idei, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

36. Completul Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

37. Instanța de recurs atestă că motivele de casare, invocate în recurs, nu relevă temeuri justificate care să convingă că există o aparență privind interpretarea contrară a legii și aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural sau că aceasta s-ar baza în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

38. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul depus, conține obiecții de fapt și de drept similare celor expuse în cererea de apel, care au fost analizate de către Curtea de Apel Comrat, fiind apreciate în mod corespunzător. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în prima instanță, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

39. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul

arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii/deciziei și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ.

40. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată.

41. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate Curții de Apel Comrat și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici. Simpla trimitere la un text de lege, fără explicarea pretensei interpretări și/sau aplicării eronate a prevederilor legale de către Curtea de Apel Comrat, nu echivalează cu un argument. Dacă ar proceda la examinarea unui asemenea pretins argument, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție s-ar substitui autorului recursului, fapt care ar echivala cu un control efectuat din oficiu.

42. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție subliniază că admisibilitatea recursului trebuie analizată în contextul rolului și funcției legale atribuite instanței judecătorești supreme, care constau, în principal, în asigurarea aplicării și interpretării unitare a legii în soluționarea cauzelor de contencios administrativ. În acest sens, orice cerere de recurs trebuie să fie motivată în concordanță cu aceste principii fundamentale, pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes.

43. În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (a se vedea hotărârile CtEDO [Golder c. Regatul Unit](#), 1975, §38; [Stanev c. Bulgariei](#) [MC], 2012, §230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (a se vedea hotărârea CtEDO [Luordo c. Italiei](#), 2003, §85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (a se vedea hotărârea CtEDO [Levages Prestations Services c. Franței](#), 1996, §45).

44. Curtea de la Strasbourg a mai reiterat că modul de aplicare a art. 6 din CEDO procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de specificul acestor proceduri, urmând a se ține cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea hotărârea CtEDO [Botten c. Norvegiei](#), 1996, §39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea hotărârea CtEDO [Helmers c. Suediei](#), 1991, §31, 36).

45. Din aceste motive, în conformitate cu art. 230 și art. 246 alin.(2) lit. h) din Codul administrativ,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul depus de avocatul Serghei Mocanu în interesele Annei Caraja.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc